

Preek n.a.v.
Handelingen 17 15-34
DE ONBEKENDE GOD
door

Ds. G. Broere

1961- 1968
predikant te
Dinteloord en Prinsenland

De onbekende God

Liturgie:
Psalm 97 : 1 en 4
Wet des Heeren
Psalm 130 : 2
Handelingen 17 : 15-34
Psalm 135 : 3, 9, 10
Psalm 139 : 14
Psalm 17 : 3 en 8.

"Toen zij nu van de opstanding der doden hoorden, spotten sommigen daarmede en sommigen zeiden: Wij zullen u wederom hiervan horen. En alzo is Paulus uit het midden van hen weggegaan. Doch sommige mannen hingen hem aan en geloofden.

Gemeente,

Er is een mooi lied, dat zegt:

*Ginds in een steeg vol ellende en nood
vond men een knaap aan de rand van de dood.
Toen men hem vroeg hoe 't met zijn ziel was gesteld,
zei hij: Nooit heeft men mij daarvan verteld."*

Nooit heeft men mij daarvan verteld, met andere woorden God is voor mij de grote onbekende, dat is het wat steeds meer wordt vernomen in onze moderne samenleving: God, ik ken hem niet. En toch komen we dit nu niet pas voor het eerst tegen, blijkens onze

tekst had ook de apostel Paulus er al mee te maken.

Aldus is het thema van onze tekst: De *onbekende* God.

We letten nu op 3 dingen:

1. Hoe Paulus in Athene komt.
2. Wat Paulus in Athene doet.
3. Wat Paulus in Athene bereikt.

1. *Hoe Paulus in Athene komt.*

Was de eerste zendingsreis van de apostel Paulus nog beperkt gebleven tot Klein-Azië en omstreken, de tweede Zendingreis brengt de apostel voor het eerst op Europese bodem. Het gezicht van die Macedonische man op de andere oever heeft de apostel de weg gewezen en zijn arbeidsveld heeft zich uitgebreid naar Macedonië en Griekenland.

Welk een teleurstelling wacht de apostel daar. Die Macedonische man liet vermoeden, dat er sprake was van verlangen, van begeerte, want zo gemakkelijk komt het niet over onze lippen: "Kom over en help ons". Nu het pakt heel anders uit. Van de ene teleurstelling valt de apostel in de andere, het ene verdriet is nauwelijks voorbij, of het andere dient zich al weer aan. Altijd wat anders, maar nooit iets goeds.

In Filippi komt Paulus in de gevangenis terecht na de pijnlijke geseling in het openbaar. Verder getrokken naar Thessalonica zorgen de Joden ervoor, dat door hen opgewarmde straatboeven Paulus verwijderen. In Berea heeft een stadsoproer hetzelfde resultaat. Dat is moedbenemend als je ergens wordt heen geroepen en het pakt zo uit. Het lijkt wel alsof Griekenland niet rijp

is voor Paulus boodschap. We zouden Paulus willen aanraden zijn energie te sparen voor andere oorden en maar zo snel mogelijk de Griekse bodem te verlaten, willen er nog geen ernstiger dingen gebeuren. Als mens zeg je: Och Paulus, geef het maar op, men belemmert u niet alleen, maar gaat ook uw gangen na. Men wil u hier niet, keer terug naar Klein Azië, daar is nog werk genoeg voor u.

Zo denken en handelen wij als mensen, die altijd maar weer de weg van de minste weerstand zoeken om zoveel mogelijk buiten schot te blijven. Toegegeven, deze Europese tocht van de apostel is niet aangenaam voor het vlees. Dan gaan we als mensen gemakkelijk op de vlucht, want wat zoekt de natuurlijke mens anders dan de begeerlijkheden des vleses. Vragen naar de Heere en Zijn wil, is er niet bij, men poogt haar veeleer te ontlopen. In alle maatschappelijke rangen en standen komt men dit verschijnsel tegen; het is het kenmerk van de mens, die God niet vreest en geen mens ontziet. Ja, ieder mens voor wie de Heere nog de grote onbekende is, gaat z'n eigen gang en zoekt de gemakkelijkste weg. Lezer, vergis u niet, het is de brede weg.

Daarom blijft onze apostel, al gaan er vele deuren achter hem dicht, toch op zijn post. Eertijds ging hij z'n eigen weg, maar de Heere heeft hem dat eens en voorgoed afgeleerd op de weg naar Damascus. Daar moest Paulus, omschenen door het felle licht erkennen: "Wie zijt gij Heere", dat wil zeggen: U ken ik niet, heb ik nooit eerder ontmoet. Maar het was een beslissende ontmoeting, waarin alles van de mens Saulus er aan moest en er ook aan ging, waar hem niets anders over bleef dan de vraag: "Heere wat wilt gij, dat ik doen zal." Zie lezers, dan is er geen weg terug meer. Dan wordt het geleerd, dan gaat men verstaan wat het zeggen wil: "Want mijn gedachten zijn niet Ulieder gedachten, en mijne wegen zijn hoger dan Uwe wegen."

In de zonde en als zondaar gaat men op de vlucht, toont men: Aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust! Maar als de arrestatie komt, blijft daar niets van over, wordt gevraagd: Heere, leer mij Uw weg, leidt mij in het rechte pad. Dan leert men de Heere

kennen, dan wordt de onbekende God bekend, openbaart Hij zich in Jezus Christus!

Ja, als er Eèn is, die de nood der mensheid van ieder mens apart kent, dan is het de Heere Jezus Christus, mens onder de mensen geweest, ons zijn broederen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. Lezer, daarop mogen wij pleiten:..Gij doorgrond en kent mij, ai zei mijn nood".

Want dat is de boodschap van onze tekst: De onbekende God laat zich bekend maken. En wat zal het dan vreselijk zijn te moeten verschijnen voor een heilig en rechtvaardig God en te horen: "Gaat weg van mij, Ik ken u niet, van waar gij zijt". Laten we met deze dingen ernst maken om ons levens wil!

De Heere kent de nood. Het kan blijken in Handelingen 17, dat de nood Hem ook ter harte gaat, dat het Zijn wil is, dat daarin verandering komt. Hij wil die nood vervullen, haar wegnemen en daarvoor in de plaats schenken: Zijn Rijkdom, Zijn ontfermende genade, waardoor de zondaar het zeggen leert: .Ik weet, mijn Verlosser leeft!" Daarom ook mag de apostel Paulus Europa niet verlaten, maar moet hij verder in Zuidelijke richting naar de hoofdstad van Griekenland, centrum van wetenschap en kunst: Athene. Want in deze stad is er ook dat grote gemis, waartegen de ruiters op het witte paard ten strijde trekt. Ze staat er levensgroot, zwart op wit te lezen: De onbekende God!

Zo komt Paulus daar met zijn boodschap. Het is zijn taak: De onbekende God bekend te maken.

Hiermede zijn we gekomen tot het volgende, waarop we hebben te letten.

2. *Wat Paulus in Athene doet.*

Het zijn vooral twee dingen die tijdens Paulus aanwezigheid in deze stad onze aandacht vragen. Daar is allereerst het feit, dat de apostel zijn ogen goed de kost geeft. Hij observeert nauwkeurig alles wat hij

te zien krijgt. Niets ontgaat hem. Want ook dat is het wat de dienstknecht nodig heeft: naast een open oor, een open oog. De levensnood kan nooit geheel verborgen blijven. Zij komt soms onverwachts te voorschijn, maar altijd is er wel iets te horen en te zien, dat ons de weg wijst tot de bron der ellende.

Zo ook hier: Paulus geest raakt in hem ontstoken als hij ziet, hoe afgodisch deze stad is. Vele tempels en tempeltjes voor allerlei goden, telkens weer voor een andere. Athene wil er niet één vergeten, want elk abuis betekent rampen en straffen. Daarom neemt men het zekere voor het onzekere. Onder het thema veiligheid voor alles, heeft men ook een tempeltje gebouwd voor de onbekende God. Nu heeft men alles in de hand en kan rustig z'n eigen weg gaan, zijn zonden uitleven, het offer zal de goden wel weten te beïnvloeden in gunstige zin.

En Paulus kan het duidelijk zien: Men gaat z'n gang en laat het zich aan niets gelegen liggen. Maar Paulus kijkt er achter. Al die goden tonen hem, dat men het eigenlijk niet weet, toont hem de menselijke poging eigen baas te blijven. De nood straalt hem tegen. Men weet de weg niet meer, de godsdienst van Athene is een doolhof. waarin ieder dwaalt, maar niemand de weg weet. Men vereert een onbekende God, wiens aanwezigheid men wel uit allerlei gebeurtenissen afleidt, die men wel tast, maar niet kan vinden.

Nu zingt onze dichter: "En de blinde heiden, nu van God gescheiden, eens Uw heil erken". Dat is het in Athene, men tast in het donker, zoekt de weg, maar ontdekt die niet.

Wat heeft Athene nodig? Die God te leren kennen. Dus zwijgt Paulus niet, maar vraagt hij onze aandacht voor het tweede: de verkondiging. Eerst op de markt en daarna op het wetenschappelijk centrum: de Areopagus. Hij schaamt zich niet voor het Evangelie van Jezus Christus. Hij weet uit ervaring, dat het de Joden een ergernis is en de Grieken een dwaasheid, maar ook een kracht Gods tot zaligheid, voor wie het van die God verwachten leert. Hij spreekt vrijmoedig over Jezus Christus. Dat God de Schepper van Hemel en aarde door de zondeval des mensen voor deze werelden die haar bewonen, de grote onbekende geworden is.

Het is onze schuld, ons oordeel, dat we hem niet kennen.

Toch kunnen we het zonder Hem ook niet. Dat we Hem nodig hebben, bewijst de Atheense tempel, ook onze kerkgebouwen. Zelfs daar komt het tot uiting, want lezer, laten we eerlijk zijn: Is voor ons de Heere van nature ook niet de grote N.N.? Natuurlijk zijn we alleszins godsdienstig, we mogen gerust zeggen: Vroom. Ons hele bestaan is er van doordrongen. De bewijzen liggen zo maar voor het grijpen in ons aller leven.

Maar, vergis u niet. Heel vaak zijn het altaren voor de afgoden. We hebben helaas heel veel goden en heel veel altaren. Ons hart is er boordevol van. Maar leer het alstublieft verstaan: Het is door mij gebouwd, tot mijn eer. Al mijn zekerheden op deze aarde, ik heb ze gebouwd op Gog en Magog, op mensen, op mezelf. **Ik** ben immers een God in het diepst van Mijn gedachten? Nu ga ik de lijst van godheden nog eens na en ontdek dat het nog niet helemaal waterdicht is. Er moet nog één altaar bij, extra, buiten de anderen: de onbekende God. Heb ik in de week de andere altaren, op de zondag heeft het altaar onbekende God ook iets nodig. Daarom ga ik dan naar de kerk en zit er de tijd uit. Maar weet u, met een gesloten hart, want die andere altaren raken nooit verzadigd. Zo nemen we ook vaak onze bijbel, maar zeg eens eerlijk: uit behoefte of voor de vorm. Zo bidden we weleens, maar is het uit verlangen of gewoonte; zo wordt onze belijdenis gedaan, ons huwelijk bevestigd, onze kinderen gedoopt, maar in alle ernst: van harte?

Neen, dan is het niet alleen Athene dat kampt met haar onbekende God, dan is het de ganse wereld, dan ben ik het zelf. Mijn nood is het, dat ik hem niet ken, moet missen. En dan is er nog een frappant verschil tussen Athene en ons. Althene kan heel oprecht zeggen: Nooit heb ik er van gehoord, nooit is er van verteld, maar dit is geen excuus voor ons. Hoe vaak en hoe lang reeds poogt de Heere Zich aan ons bekend te maken, niet slechts door de prediking, maar ook toen hij met ons in ziekte, ongeval of anderszins ging langs de rand van de dood en ons toch nog spaarde? Hoe vaak klonk het ons in de praktijk reeds tegen: Ik heb geen lust in uw dood, maar daarin heb ik lust, dat ge u bekeert en leeft? En wat heeft het ons gedaan?

Neen, dan zijn we een wederspanning volk, dat 'het verdient met dubbele slagen geslagen te worden! En nochtans gaat de onbekende God voort zichzelf te openbaren, nochtans zoekt Hij ons op, ja, u en mij, en lokt en nodigt Hij ons: verhardt u niet, maar laat u leiden! Lezer, wat doet ge met dit alles. Is het u *tot* oordeel of behoud? Onderzoek uzelf, doe dat heel nauw keurig en breng deze uwe ellende, want dat is het toch, de uitlandigheid, het God te moeten missen, Hem niet te kennen, breng het bij die God, leg het aan Zijn voeten neer met de bede van de tollenaar: „O God, wees mij zondaar genadig.”

Daartoe nodigt de Heere zelf in Zijn oneindige, onpeilbaar diepe zondaarsliefde. Immers, Hij heeft zich nog niet onbetuigd gelaten, Hij heeft nog nooit gezegd, dat we Hem tevergeefs zouden zoeken.

Dat blijkt ook in onze tekst: De Heere zoekt het verlorene en het weggedrevene, Paulus preekt op de Areopagus. Hij is de bringer van het grote nieuws. De onbekende God is de sprekende en handelende God. Woord en daad Zijn voor Hem één geheel. Hij spreekt van Zijn genade. "Ik zal vijandschap zetten" maar handelt ook in genade: "Alzo lief had God de wereld, dat Hij Zijn eigen zoon, voor die afgevallen wereld, overgaf aan smaad en hoon." Hij gaf Jezus en maakte zich aldus bekend. Barmhartig en genadig is de Heere, De straf der zonde voltrok Hij aan Zijn enig kind en rekent zijn genoegdoening toe aan armen en ellendigen. Zingt de dichter niet: "Nooddruftigen zal Hij verschonen?" Deze God leeft, Hij sluimert nog slaapt. Wie van de afgoden heeft zich zo getoond. **In** al die onzekerheid, troosteloosheid, ja zelfs wanhopigheid, zegt de apostel: Dit is de onbekende God, voor u nu onbekend, maar ge kunt Hem leren kennen, want Hij zoekt uw behoud en niet uw ondergang. Het bewijs is zo machtig rijk van inhoud. De vorsten der aarde zetten hun onderdanen in voor eigen lijfsbehoud of machtsuitbreiding. Maar God zet Zijn eigen Zoon in tot Redding van zondaren. Offerden de dictatoren het leven van onderdanen voor eigen belang, God offert Zijn Zoon en Jezus offert Zijn leven om het leven van arme zondaars te redden. Daarvoor stierf Hij en herrees.

Een rijk Evangelie, ja zeker, voor armen en ellendigen. Iets waar we van nature niet aan willen. Lezer, daarom wijzen we u er ook zo nadrukkelijk op, dat er niets is uit ons, maar 't al is uit Hem. U moet uw armoede leren ontdekken en willen erkennen. Want, en dat is het grote, dan treedt de Hemelse diaconie louterend en reinigend, vertroostend en versterkend op de voorgrond. Dan komt de Vaderhand op uw hoofd en gaat het Woord in vervulling: "Ik ben uw schild, uw loon zeer groot." Schaam u dan niet om te gaan zoals u bent, want die kennismaking berouwt u nooit. U leert de onbekende God kennen, als uw Heiland, uw Zaligmaker!

Het klinkt na dit alles misschien wel heel vreemd, maar onze tekst draait er niet omheen, ondanks de rijke boodschap dat de dood verslonden *is* tot overwinning, velen blijven even arm en berooid als ze waren. Het Evangelie is een reuke des levens ten leven of een reuke des doods ten dode. Zo zij niet horen naar dit woord, ze zullen geen dageraad hebben. Bekeert u, bekeert u, O Huis Israëls, want waarom zoudt gij sterven? Lezer het is niet mis te verstaan:

3. *Wat Paulus in Athene bereikt.*

Er komt nu een ernstige waarschuwing uit onze tekst naar voren. Als Paulus in zijn prediking het hoogtepunt van het Evangelie, de opstanding der doden, bereikt, wordt de stilte der luisteraars doorbroken. Ze kunnen zich nu niet langer inhouden, Paulus is hen nu al meer dan ver genoeg gegaan, dit laatste gaat hen toch te ver, dat is voor hun verstand een onverklaarbaar geheel, ronduit een onmogelijke zaak!

Hier komt de natuurlijke mens totaal in verzet. Want de natuurlijke mens heeft er geen notie van, dat wat bij de mensen onmogelijk is, mogelijk is bij God. En wat blijkt nu *al* direct? Satans aanhangers hebben geen enkel argument om de woorden van Paulus te bestrijden. Tegenover dit getuigenis, zo oprecht en spontaan, hebben zij geen weerwoord. Eigenlijk zijn ze verslagen, tegen zulk een bekendmaking van de onbekende God kunnen ze niets inbrengen, in feite zijn ze verslagen, maar één wapen heeft de satan

altijd nog achter de hand. Het is het wapen dat hij alleen maar gebruikt als alle anderen hebben gefaald, het wapen van de spot. Ze proberen Paulus uit te lachen. En lachers hebben immers altijd de overhand! Op de Pinksterdag werpt de duivel dit wapen in de strijd. En wie wil er graag uitgelachen worden? Immers niemand. Welnu, van dit gegeven probeert de grote bestrijder van het Evangelie ook op de Areopagus gebruik te maken. Het is zijn enige kans, waar Paulus een serieuze poging doet om hem z'n prooi te ontroven.

Neen, Paulus, zo gemakkelijk wordt u ons niet de baas. Toch zegt deze spot, zoals later Agrippa: Het is u bijna gelukt ons te brengen tot uw God, ons door u te laten brengen tot het leren kennen van de onbekende God. Bijna. " ja bijna behouden en toch voor eeuwig verloren. Lezer, spot niet met uw leven. Ieder, die zich verhardt doet in wezen hetzelfde: Hij spot! Bijna de verharding doorbroken, maar de natuurlijke mens had net nog versterkingen genoeg om de bres te stoppen. Verhardt gij u niet!

Spotten ze allemaal? Neen onze tekst spreekt erover dat een gedeelte spot. Een ander gedeelte doet het wat kalmer aan. Ze zijn wel door het gesproken woord aangeraakt, maar toch is het ook hen niet mogelijk zich stil te houden. Het is allemaal zo veel tegelijk, maar beter dat Paulus er nu mee ophoudt, het heeft nu lang genoeg geduurd.

Ze willen niet zo onhoffelijk zijn als de eersten, hier komt het beleefde ongeloof op de voorgrond, eveneens een gevaar voor het geestelijk leven. En toch, hoe vaak is ook dit niet in het spel. Paulus zal het nog meer meemaken in z'n praktijk, dat men zich in allerijl terugtrekt in een betere(?) positie. Ze zeggen het tegen Paulus en het klinkt nog heel vroom ook: Tot zover voor vandaag, nu is het ons genoeg. We zullen u wederom hiervan horen. Het treft ons, dat ze zeggen, er nog wel eens over te willen horen spreken, maar dat ze zwijgen, wanneer dit zal kunnen plaats vinden. Juist lezer, deze tweede groep, is die groep, die het op de lange baan schuift. Ze laten zich niet zo gemakkelijk overrompelen, ze willen zich wapenen tegen deze boodschap. En als ze er dan niets tegen in kunnen brengen, dan moet de beslissing, waarop Paulus altijd weer op

aandringt, de bekering, worden uitgesteld. En van uitstel komt afstel. Ze zijn wel geraakt, maar ook *zij* nemen de vlucht en het hart blijft gesloten voor de boodschap van vrije genade, voor arme, in zichzelf verloren zondaars.

Hier moeten we even denken aan de uitspraak uit de openbaring aan Johannes: "Daarom, dat gij niet heet zijt of koud, maar lauw, daarom zal ik u uit Mijn mond uitspuwen." Ze stellen wel uit, maar ,het betekent tegelijk ... voor eeuwig te laat.

Immers de reactie van de apostel Paulus op deze houding, deze instelling is niet mis te verstaan. Hij gaat uit het midden van hen weg en neemt zijn boodschap mee. Volgens het woord van de Heere Jezus schudt *hij* het stof van zijn voeten en gaat Verder, omdat het Evangelie verder moet. Er zullen anderen zijn, die niet zullen spotten of zullen uitstellen, maar met hakend verlangen uitzien naar de troost in alle smart, die vastgelopen naar zichzelf ~ hoe branden hun genegenheeden bidden leren: "Kom Heere Jezus, kom ik wacht!"

De eenvoudige Paulus heeft gesproken in het centrum van de wetenschap en wat is het resultaat? Aan de ene kant ontmoedigend. Twee groepen blijven in hun zonde. Ze hebben de duisternis liever gehad dan het licht, want hun werken waren . boos. Ze leven in de ballingschap van het van God verlaten zijn en zullen er ondanks de prediking des Woords in om moeten komen, omdat zij niet hebben gewild, dat Jezus Christus hun koning is. Voor hen zal het gelden: Gaat weg van Mij, ik heb u nooit gekend!

Lezer, hierin ligt ook voor ons een duidelijke, niet mis te Verstane boodschap. Immers, ook ons wordt zondag aan zondag het woord des Heeren gepredikt. Iedere keer wordt ook ons voorgesteld Jezus Christus en dien gekruisigd. Nu is het goed in eigen hart te kijken en te vragen naar het resultaat. Wat heeft het mij gebracht, vraagt u dat eens heel eerlijk af. Van nature leeft u in de onvrede. Hebt u de Vrede, die alle verstand te boven gaat, gevonden? Zij is zo heerlijk en rijk, dat wie haar gekregen heeft, haar nooit meer kwijt wil. Wie van dit water gedronken heeft, heeft nooit geen dorst meer. Moet u het nog stellen zonder deze Vrede,

deze Rijkdom, die nooit vergaat? Laat dan varen de houding van de spotter, doe dan niet mee met de uitstellers, want van beiden geldt ... ze komen om, eeuwig om. Maar gij dan in al uw nood en schuld, verlangend naar vergeving en verzoening door Christus' bloed, zoekt en gij zult vinden. Strijdt om in te gaan door de enge poort.

Ja lezer, het is een strijd, zwaar en moeilijk, maar ook heerlijk en rijk, want deze strijd wordt bekroond.

Immer zingt de dichter ervan: Als mij geen hulp of uitkomst bleek, toen hebt Gij, mijn pad gekend. De Heere begeeft en verlaat niet het hart, dat schreiend *tot* hem vlucht. En ook dit blijkt overduidelijk in het slot van onze tekst. Als we die reacties horen, zijn we geneigd ons af te vragen: Heeft de apostel dan tevergeefs gesproken, op rotsen geploegd? Is er dan niemand, die door dit woord wordt gebracht tot inkeer, tot verootmoediging? Tenslotte is hen toch de onbekende God bekend gemaakt, is er dan niemand die Hem heeft nodig gekregen? Men zal nu niet meer kunnen zeggen: Nooit heeft men mij daarvan verteld! Excuses baten niet meer. Paulus heeft hen voorgesteld de weg des levens en de weg des doods. Gaan ze allen deze weg des doods?

Dankbaar en blij mogen we nu constateren: Neen, er is nog een derde groep, en welk een zegen, dat ook zij wordt genoemd, ja, zelfs door onze schrijver er nadrukkelijk wordt bij vermeld. Het is dus niet alles schaduw des doods wat we op de Areopagus aantreffen. Ook hier breekt de lichtstraal door. De kracht Gods tot zaligheid komt ook in Athene openbaar: Sommige mannen hingen Paulus aan. Zij zijn

begerig gemaakt en kunnen er nu maar niet genoeg van krijgen.

Ze willen er meer, al maar meer van horen. Hun ziel is als een dorstig land, dat sedert lang ligt uit te drogen en nu de eerste druppels van de milde regen ontvangen heeft. Ze vragen om meer. Ze kunnen niet meer ophouden tot ze alles ontvangen hebben. Want Jezus Christus alleen heeft alles voor een alles missend zondaar. En Hij geeft het uit, mild en overvloedig, als de zondaar alles van Hem verwacht en niet ophoudt met bidden en smeken: O God, wees mij zondaar genadig.

Het staat in onze tekst zo duidelijk. Paulus verlaat de Areopagus, laat spotters en uitstellers achter zich, keert hen de rug toe. Maar sommigen hingen hem aan. Neen, dat betekent geenszins: supporters, bewonderaars, maar mensen die bij hem blijven en de woorden van z'n lippen lezen, ze indrinken. Dat is het wat ze nodig hebben. Deze man kent het geheim van het leven: Mijn genade is u genoeg. Daarom laten ze hem niet los. Om die zegen, de zegen der genade is het hen te doen. Ze vragen, ze bidden: "Zo doe hij ook aan mij." En zulk een houding, deze gestalte wordt nimmer afgewezen, dit gebed wordt nimmer 't gehoor ontzegd. Want het laatste wat onze tekst ons leert is: zij geloven. Zij ontvangen het geloof, geen tijd-, wonder- of historisch geloof, maar het ware zaligmakende geloof. De zekerheid: Mijn liefste is mijn en ik ben van Hem! Dat geeft dan het leven z'n koers, en z'n vaart. Het duister verdwijnt, de toekomst wordt licht. Zij ontvangen Jacobs God tot hun hulp en sterkte. De onbekende God, wordt hun God en Vader door genade! En voor hen mocht Paulus niet om Athene heen, moest hij daar brengen het woord van de levende God.

In deze laatste groep zien we terug het beeld van de vastgelopen Jacob in Pneël: "Ik laat U niet gaan, tenzij ge mij zegent." Heerlijk dat te mogen verstaan, heerlijk dat te mogen beleven, daarnaar te mogen verlangen: Geef mij Jezus eer ik sterf, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. Die hoop beschaamt *nooit*. Zo is de Heere begonnen om Paulus naar Athene te zenden en de uitkomst: Arme zondaren tot eeuwig heil!

Lezer, en nu tenslotte: De Heere Jezus heeft gezegd: "Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen! God mijn rechter in Christus Jezus te mogen ontmoeten als mijn Redder, dat is het enige nodige, dat is de grote Rijkdom. Daar gaat het om in leven en sterven. Maar daar ernst mee, strijd zo uw strijd.

Deze Heiland, die Saulus maakte tot Paulus en zond naar Athene, deze is nog tot helpen gereed. Ga dan tot Hem, stel u open voor Hem, werp alles weg voor deze uitnemende Rijkdom. Val voor

Hem op uw knieën. Zie hij staat aan de deur en hij klopt. Doe uw hart dan open en antwoordt Hem:

*Doorgrond m'en ken mijn hart, O Heer;
Is 't geen ik denk niet tot Uw eer?
Beproef m'en zie, of mijn gemoed
iets kwaads, iets onbehoorlijks voed';
en doe mij toch met vaste schreden
de weg der zaligheid betreden.*

Amen

